Відомі люди нашого міста

(цикл краєзнавчих портретів)

Умань — місто з великою історією і цікавими людьми. В різний час його прославляли видатні військові, релігійні, політичні діячі, передовики виробництва, вчені, літератори, художники, музиканти.

Та, на жаль, про багатьох ми не зможемо вже дізнатися, про що вони думали день за днем за ті, чи інші події в країні і в місті, які в них були вподобання, настрій, хто були їхні друзі, а деякі проживають поряд із нами і по цей час. Хочемо поділитись із Вами інформацією, яку нам вдалося зібрати про наших земляків. Продовжуємо цикл краєзнавчих портретів.

Дмитрук Борис Пахомович

Дмитрук Борис Пахомович – кандидат економічних наук, професор, Заслужений економіст України, член-кореспондент Інженерної академії, відмінник освіти України, Заслужений працівник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Його ім’я занесено в список Енциклопедії «Кращі люди України» та «Вчені України – еліта держави».

Борис Дмитрук – автор і співавтор трьох навчальних посібників із грифом Міністерства сільського господарства і грифом МОН України, восьми монографій, більше 230 наукових робіт, опублікованих в Україні, Польщі, Республіці Білорусь, Великобританії й Німеччині.

Підготував шістнадцять кандидатів економічних наук, двоє з них успішно захистили докторські дисертації, і їм присвоєне вчене звання професора.

Дмитрук Борис Пахомович народився в с. Кислицьке Томашпільського району, Вінницької області, на даний час проживає в Умані. Закінчив Луганський сільськогосподарський інститут (1963). Працював на Гуляйпільській птахофабриці (Запорізької області, 1963–66); у 1966–73 – у Ворошиловградському сільськогосподарському інституті (нині Луганськ): 1972 – доцент кафедри бухгалтерського обліку; 1973–79 – доцент, заступник декана економічного факультету Житомирського сільськогосподарського інституту.

Від 1979 працює в Уманському аграрному університеті: 1985–2002 – завідувач кафедри економіки, від 2003 – кафедри менеджменту зовнішньо-економічної діяльності. Вивчає теоретичні та методологічні аспекти інвестиційного процесу, стан та проблеми біржового ринку в Україні.

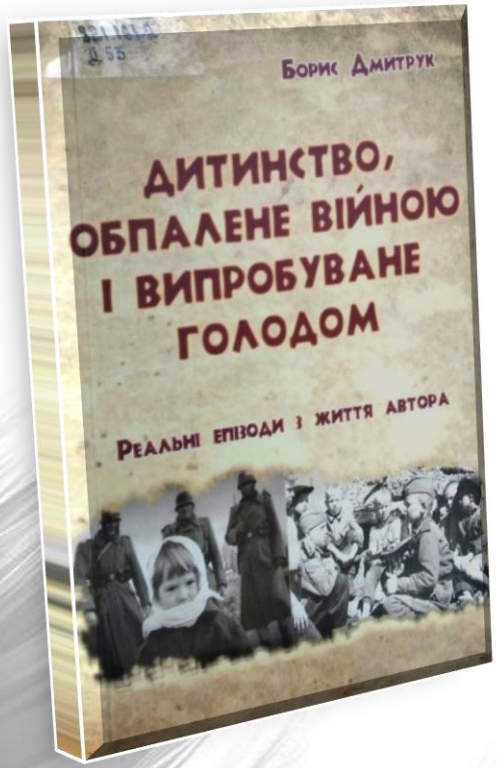

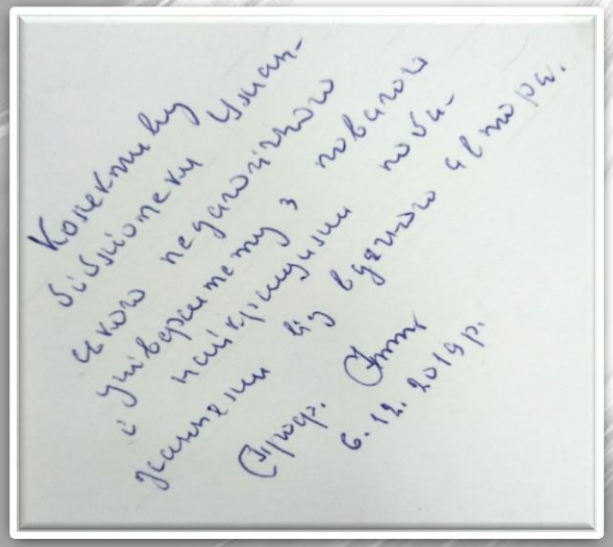

Дмитрук, Б. П. Дитинство, обпалене війною і випробуване голодом [Текст] : збірка спогадів ; [у 3 ч.]. Ч.1 : (Реальні епізоди з життя автора) / Борис Дмитрук. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2016. – 235, [1] с. : іл., фото. – Книга з дарчим написом авт.

Автор з великою любов'ю згадує своїх батьків, рідних і близьких, описує важкі роки дитинства, що співпали з роками війни та голоду, життя колгоспників у роки сталінського режиму, трагічні сторінки голоду 1946-1947 років жителів сіл Вінничини і країни в цілому, висловлює власний погляд на події того періоду в історії країни, учасником і співучасником яких він був.

Автор змальовує радість довгоочікуваної Перемоги, акцентує увагу на необхідності збереження пам'яті про людей, яким ми зобов'язані своїм життям; виводить яскраву галерею образів-кумирів дитинства, що справили певний вплив на формування свідомості дітей війни; згадує окремі епізоди з життя своїх земляків.

Книга розрахована на широку читацьку аудиторію.

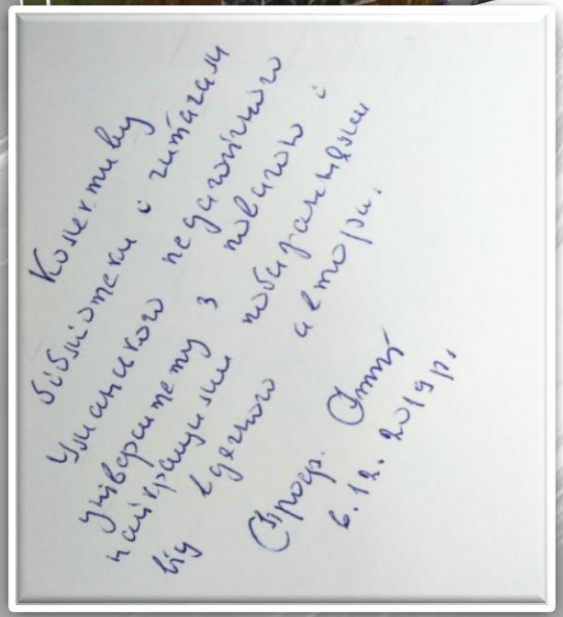

Дмитрук, Б. П. Миттєвості студентського життя... [Текст] : [збірка спогадів] ; [у 3 ч.]. Ч.3 : (Реальні епізоди з життя автора) / Борис Дмитрук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 120, [1] с., [7] вкл. арк. фотоіл. : іл. – Книга з дарчим написом авт.

У книзі висвітлюються незабутні роки навчання в Луганському сільськогосподарському інституті. Автор спогадів - десантник, який пройшов важкий, цікавий, романтичний курс підготовки до "університету життя" і після демобілізації "приземлився" в цьому інституті.

З теплотою і гумором автор згадує роки навчання в інституті, багатьох викладачів, своїх колег-однокурсників, пригоди зі студентського життя.

Вміщені в книзі матеріали адресуються широкому колу читачів, у першу чергу сьогоднішнім студентам, студентам-ветеранам, яким вона допоможе подумки повернутись у роки юності, пригадати миттєвості свого студентського життя, усім, хто постійно читає, навчається або просто живе.

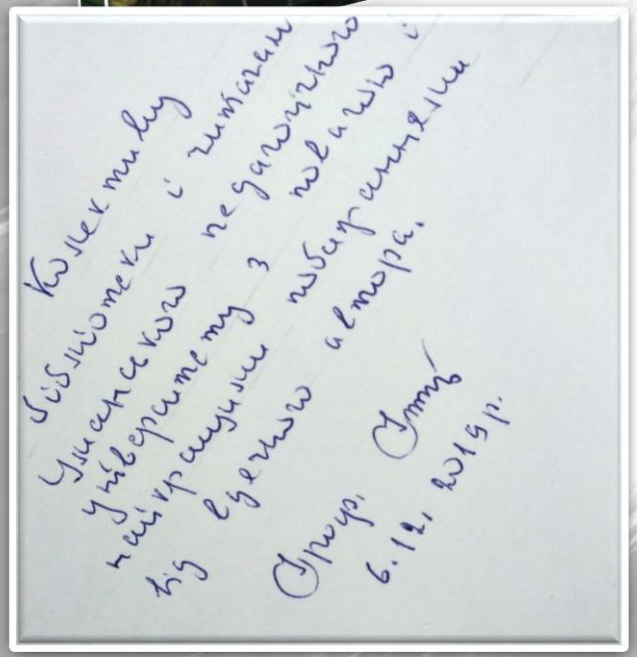

Дмитрук, Б. П. Десантура - школа мужності і "підготовчі курси" до "університету життя" [Текст] : [збірка спогадів] ; [у 3 ч.]. Ч.2 : (Реальні епізоди з життя автора) / Борис Дмитрук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 187, [2] с. : іл., фото. – Книга з дарчим написом авт.

У книзі в хронологічній послідовності висвітлюється складний і разом з тим романтичний шлях, який пройшов звичайний сільський хлопець під час служби у повітряно-десантних військах, "технологія" підготовки молодших командирів і солдатів строкової служби, власний погляд на події, учасником або співучасником яких він був. Акцентується увага на важливості фізичної і морально-психологічної підготовки, загартування молодої людини.

Набуті автором у роки служби риси характеру сприяли формуванню його як особистості, подоланню складних проблем, що виникали під час "навчання в університеті життя". Книга може бути своєрідним посібником, настільною книжкою для молодих людей, які готуються до непростих умов життя сьогодення.

Орієнтована на широку читацьку аудиторію.

Петро Петрович Курінний – український історик, археолог, етнограф, музеєзнавець, організатор пам'яткоохоронної справи. Дійсний член Наукового товариства імені Шевченка (1947) та Міжнародної вільної академії наук у Парижі.

Народився в місті Умань у родині адвоката. Вже під час навчання в гімназії проводив самостійні археологічні дослідження на Уманщині, Звенигородщині, Липовеччині, Черкащині (1911—1913 рр.).

Заснував Уманську філію Київського товариства охорони пам'яток старовини та мистецтва (1913—1918).

Протягом 1913—1917 рр. навчався у Київському університеті. Від 1915 — секретар історико-географічного гуртка при Київському університеті, дійсний член Саратовської губернської вченої архівної комісії (1917). 1917 р. обраний на посаду вченого секретаря Центрального комітету охорони пам'яток старовини і мистецтва в Україні.

Від 1918 — учитель історії, з 1921 — директор Уманської чоловічої гімназії. Водночас був фундатором та директором новозаснованого Соціально-історичного музею Уманщини (з 1921). Від 1924 — директор Музею культів і побуту. 1926—1932 — директор Державного історико-культорного заповідника «Всеукраїнський музейний городок». Водночас з 1924 — дійсний член Всеукраїнського археологічного комітету, з 1926 — секретар Трипільської комісії, з 1929 — учений-секретар Всеукраїнського археологічного комітету. Був головним редактором збірника «Український музей» (1927).

Заарештований 1933 р. за сфабрикованими звинуваченнями в «антирадянській діяльності» і протягом 5 років не мав права працювати за фахом.

У роки Німецько-радянської війни 1941—1945 рр. — інспектор охорони пам'яток міської управи м. Харків, з 1942 р. — заступник директора Краєвого музею первісної та стародавньої історії в Києві. 1943 р. супроводжував потяг із фондами українських музеїв, які вивозила окупаційна влада з території України до Кракова, а згодом — до м. Гохштадт (Німеччина). З цього часу — на еміграції (з лютого 1944 проживав у Німеччині).

Став одним із організаторів Української вільної академії наук (Німеччина, 1945). Від 1946 — науковий співробітник Інституту мартирології в Мюнхені, з 1947 — професор церковної археології Богословської академії УАПЦ. Наприкінці 1940-х років обраний професором Українського вільного університету (м. Мюнхен) на кафедрі археології та етнографії (працював там до 1972 р.).

1954—1961 рр. очолював українську редакцію Інституту з вивчення СРСР, що видавав «Українські збірники» (17 випусків протягом 1954—1969 рр.).

Досліджував пам'ятки трипільської культури та білогрудівської культури, давньоруські пам'ятки Києва. Приділив увагу визначенню топографічних меж та зв'язкам трипільської протоцивілізації з іншими культурами. Висунув та обґрунтував гіпотезу про спорудження Київського Свято-Михайлівського Золотоверхого собору не 1108 року, а за великого князя київського Ізяслава Ярославича — 1054—1078 початково як церкви св. Димитрія Солунського, визначив українське авторство наявних у соборі мозаїк та фресок.

Помер у місті Мюнхені.

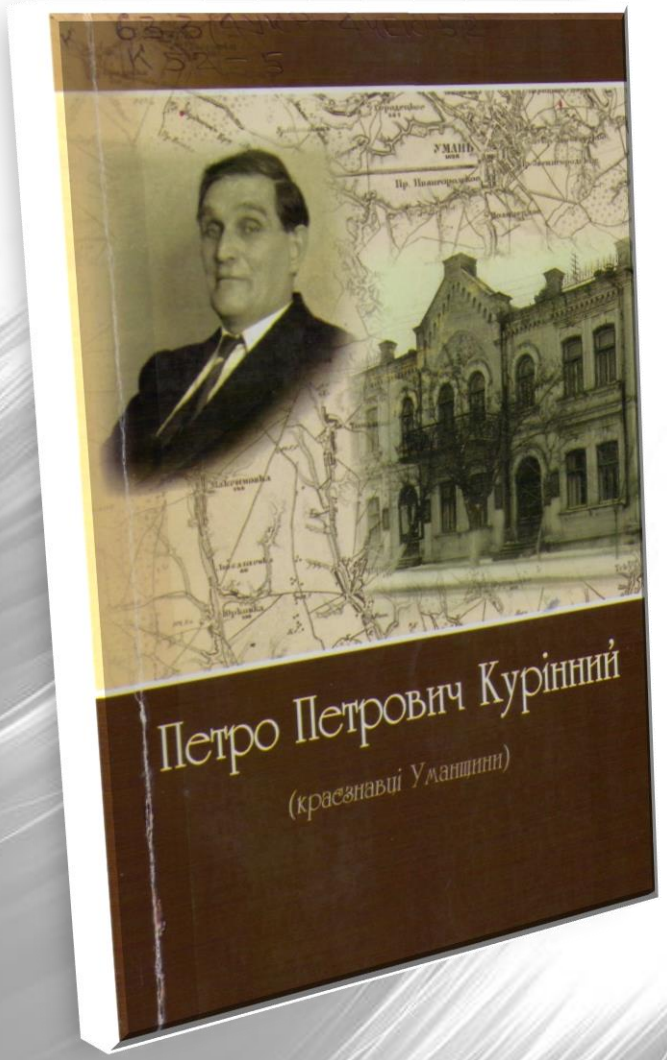

Торгало, Ю. В. Петро Петрович Курінний [Текст] : краєзнавці Уманщини / Юрій Торгало ; [рец. Кузнець Т. В., Скомаровський В. О.] ; Уманський краєзнавчий музей. – Умань : Візаві, 2014. – 135, [1] с. : фотоіл. – Бібліогр.: в тексті. – Книга присвячена 400-річчю найдавнішої згадки про м. Умань (1616 р.) та 100-річчю від часу заснування Уманського краєзнавчого музею (1917 р.).

Ім'я Петра Петровича Курінного сьогодні відоме лише невеликій кількості фахівців. Його життя та діяльність - ціла епоха в історії української науки та культури. В довоєнний час активно займався археологічними та етнографічними дослідженнями. Як представник покоління науковців 20-х років, він продовжував свою працю тоді, коли багато його колег і друзів загинули від більшовицьких репресій 30-х років. Не припиняв свої дослідження під час Другої світової війни і в еміграції. У виданні вперше надано унікальні матеріали, передані та збережені пасербом П. П. Курінного - Денбським Ю. В. та онукою вченого Гранкіною І. Г.

Курінний Петро Федорович– правознавець, громадський і кооперативний діяч. Батько П. Курінного.

Курінний П. Ф. закінчив церковну-парафіяльну школу з розширеним курсом у рідному селі. Здобув юридичну освіту в Університеті св. Володимира у Києві, від 1881 займався юридичною практикою при Уманському окружному суді. Водночас брав активну участь у громадському житті: 1881–1918 – член Уманського відділу товариства Червоного хреста. 1896–1918 – опікун школи у с. Подібна, якій надавав значну матеріальну допомогу (закупівля підручників та художньої літератури, відкриття бібліотеки, хору, взуттєвої майстерні для дітей тощо);

1899–1909 – завідував народними чайними у Подібні та Івангородському передмісті Умані (при них створив читальні, бібліотеки, аматорські співочі хори, муз. гуртки, що влаштовували спектаклі, благодійні вечори та ін.); 1902 – засновник Уманської вільної пожежної дружини; від 1913 – дійсний член і казначей Уманського відділення Київського історичного товариства охорони пам’ятників старовини і мистецтв. Загалом провів 268 читань із питань ведення сільського господарства, кооперації, охорони здоров’я у 34-х селах Уманщини.

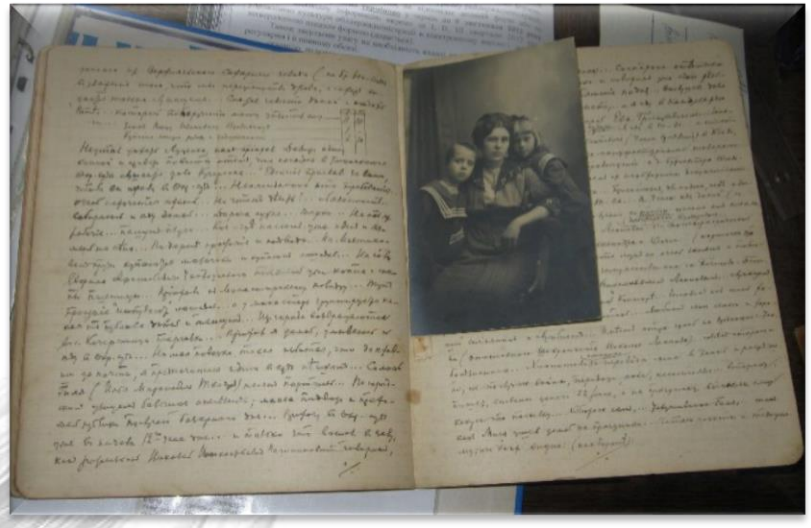

Після заборони радянською владою приватної адвокатської практики працював рахівником на млинах у селах, 1931 вимушено вступив до колгоспу. Тривалий час вів щоденники, що є важливим джерелом з життя Умані поч. 20 ст., які 1943 його син вивіз до Німеччини. 2008 нащадки Курінного передали 14 зошитів Уманському краєзнавчому музею, співробітники якого опублікували матеріали з них у книгах «Умань та уманчани очима П. Ф. Курінного (з особистих щоденників за 1898–1917 рр.)», «Умань та уманчани очима П. Ф. Курінного (з особистих щоденників за 1918–1929 рр.)».

Над щоденниками працювали четверо науковців: упорядники Валентина Піскун та директор ДІАЗ «Стара Умань» Владислав Давидюк, допомагали Тетяна Котенко та Інна Яворівська — співробітниці Інституту української археографії та джерелознавства імені М. Грушевського НАН. Робота велась майже три з половиною роки.

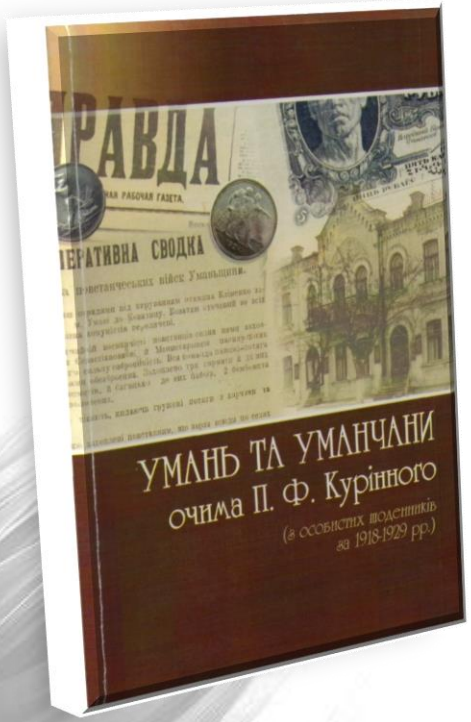

Умань та уманчани очима П. Ф. Курінного [Текст] : (з особистих щоденників за 1918-1929 рр.) / Відділ культури і туризму Уманської міської ради ; Уманський краєзнавчий музей ; [за ред. Ю. В. Торгала, Л. Д. Гарбузової ; рец. Т. В. Кузнець, В. О. Рунов]. - Умань : Візаві, 2014. - 426, [1] с. : фотоіл.

Петро Федорович Курінний (1852-1931) - відомий в місті Умані адвокат, громадський та кооперативний діяч.

П. Ф. Курінний був свідомим українським патріотом, людиною з гуманістичними поглядами. Як спостережливий свідок багатьох подій, він залишив унікальний документ - щоденник, який містить найрізноманітніші свідчення з життя міста першої третини XX ст. Щоденник вдалося зберегти його сину П. П. Курінному, відомому українському археологу та історику.

Книга дасть можливість всім, хто цікавиться історією Умані, відкрити ще одну, невідому сторінку з історії рідного міста.

Умань та уманчани очима П. Ф. Курінного [Текст] : (з особистих щоденників за 1898-1917 рр.) / Відділ культури і туризму Уманської міської ради ; Уманський краєзнавчий музей ; [за ред. Ю. В. Торгала, Л. Д. Гарбузової] ; [рец. В. О. Рунов, Т. В. Кузнець]. - Умань : Візаві, 2013. - 344, [1] с. : фотоіл. - Бібліогр.: Фотолітопис Умані: с. 314-342.

Музейний та громадський діяч, археолог, етнограф, дисидентка, поетеса - Діденко Ольга Петрівна

Народилася 5 (18 за ст.ст.) липня 1916 р. в м. Умань. 1932 року закінчила педагогічні курси в м. Умані і працювала вчителем у селах Уманського та Христинівського районів. 1934 року вступила до Уманського інституту народної освіти на факультет української мови та літератури, згодом, у зв'язку з закриттям факультету, була переведена до Миколаївського інституту. Після навчання вчителює на Донеччині. З 1962 р. по 1973 р. — співробітник Уманського краєзнавчого музею, екскурсовод. За час роботи в музеї здійснила побудову експозиції, присвяченої Другій світовій війні та вела систематичний збір спогадів із цієї тематики, поповнювала фонди археологічними матеріалами. Разом з В. А. Стефановичем працювала над збірником «Археологічні пам'ятки Уманщини» (1968, 1975 рр.). Завдяки старанням О. Діденко у музеї діяла постійна виставка віконного різьблення та настінних розписів.

Як співробітник музею проводила рятівні розкопки, зокрема, у 1963 р. — скіфського могильника, та у 1967 р. — Уманського городища. 1967 р. займалась перебудовою експозиції, присвяченої 50-річчю Радянської влади, а у 1968 р. — 200-річчю Коліївщини. У 1969 р. проводила роботу по створенню Жашківського районного краєзнавчого музею, розробила мережу музейних кімнат та кутків з урахуванням специфіки кожного села району, однак вона повною мірою не була реалізована.

З 1974 р. по 1988 р. на громадських засадах, а згодом (з 1989 р. по 1993 р. у штаті) працювала у Черкаському обласному краєзнавчому музеї, а у 1993 — 2001 рр. — науковим співробітником Черкаської обласної археологічної інспекції, готувала матеріали до «Зводу пам’яток історії та культури», здійснювала розвідки у західних районах Черкаської області, а також на новобудовах.

1992 р. Черкаським обласним управлінням Товариства охорони пам’яток історії та культури була нагороджена премією ім. В. Стефановича, а 23 грудня 1997 р. Українським товариством охорони пам’яток історії та культури — премією імені Вікентія Хвойки за охорону пам’яток археології.

У 2010 р. О. Діденко виповнилося 94 роки. Проживала у м. Умані. 21 травня 2010 р. пішла з життя.

Діденко, О. П. Збірник археологічних пам'яток Уманщини [Текст] : [монографія]. Т. 1 / О. П. Діденко, В. С. Стефанович, Б. Д. Чорномаз. – Умань : [Уманське видавничо-поліграфічне підприємство], 2006. – 343, [1] с. : іл., табл. – Бібліогр. в тексті.

Діденко, О. П. Треба слово сказати, заповітне, єдине... [Текст] : поезії : [поетична збірка уманської поетеси] / О. П. Діденко. – Умань : Візаві, 2016. – 102, [1] с. : іл., фото. – На обкладинці та тит. аркуші автора не зазначено.

Чекаємо всіх у стінах нашого книжкового храму!

Відділ комплектування та наукової обробки документів